

પ્રવચન નં. ૩૪ ગાથા ૯-૧૦ તા. ૧૫-૭-૭૮ શનિવાર, અષાઢ સુદ-૧૦ સં. ૨૫૦૪

સમયસાર નવ/દશ ગાથા ચલતી હૈ થોડી ચાલી ગઈ, હિન્દીમૈં ફરીને.

પ્રથમ મુખ્ય બાત એ હૈ કે, જો શ્રુતજ્ઞાનસે ભાવ શ્રુતજ્ઞાન દ્રવ્ય શાસ્ત્રકા સૂનનેસે જ્ઞાન હો વો જ્ઞાન નહીં. યહાં તો સ્વાભાવિક સર્વજ્ઞ સ્વભાવી સ્વરૂપ પ્રભુ ઉસકા અવલંબનસે જો જ્ઞાન હુવા એ જ્ઞાનકો અહીંયા ભાવ શ્રુતજ્ઞાન કહેતે હૈ. સર્વજ્ઞ સ્વભાવી આત્મા, આત્મા હૈ એ સર્વજ્ઞ સ્વભાવ હૈ, અંતર સર્વજ્ઞ સ્વભાવ ન હો તો સર્વજ્ઞપણા આયેગા કહાંસે ? સર્વજ્ઞ પરમાત્મા હુઆ વો આયા કહાં સે ? આહાહાહા ! અહીં વળી બીજી રીતે ચાલ્યું આજે, એ સર્વજ્ઞ સ્વભાવી પ્રભુ ઉસકા સર્વજ્ઞકા અવલંબનસે જો જ્ઞાન અપનેમૈં પર્યાયમૈં હુઆ ઉસકો અહીંયા ભાવ શ્રુતજ્ઞાન કહેતે હૈ એ જે કોઈ જીવ ભાવ શ્રુતજ્ઞાનસે કેવળ શુદ્ધ આત્માકો, આહાહાહા ! એટલે ભાવશ્રુતજ્ઞાનસે કેવળ સર્વજ્ઞ સ્વભાવી શુદ્ધ આત્માકો, આહાહાહા ! પર્યાયમૈં સર્વજ્ઞપણા હૈ નહિ પણ વસ્તુમૈં સર્વજ્ઞસ્વરૂપ હૈ.

અહીં તો વિચાર ઐસા આયા ને વો સર્વજ્ઞની આજ્ઞા માનકર પીછે પરીક્ષા કરના. એકલા

परीक्षा करने जायेगा तो तुं भ्रष्ट हो जायेगा, अभी बतायाने ? अष्टपाहुड. उसका अर्थ है सूक्ष्म है भगवान, सर्वज्ञ स्वभावी भगवान आत्मा उसका श्रुतज्ञानमें उसका ज्ञान हुआ वो सर्वज्ञ स्वभावके आश्रयसे जो भावश्रुत हुआ अे भावश्रुतमें सर्वज्ञ स्वभावी आत्माका ज्ञान हुआ. आहाहा ! गजब वात है गंभीर वात बहोत. आहाहा ! (श्रोता:- अर्धी प्रश्न होता है अल्पज्ञ है वह सर्वज्ञको कैसे ज्ञाणे ?) सर्वज्ञने ज्ञाणे, अे कहेते है अर्धीया अे ज भात लेना है ने ? अल्पज्ञ पर्यायमें सर्वज्ञ स्वभावकी श्रद्धा ज्ञान बराबर होता है. एतां सर्वज्ञ स्वभावी आत्मा अल्पज्ञ श्रुतज्ञानमें आता नही. પણ उसका सामर्थ्य है ये सब ज्ञान आता है. बाबुलालज्ज ! जीणी वात बहु बापु. आहाहा ! आहा !

रात्रिको कहा था ने ? आहाहा ! क्षेत्रका अंत कहां ? क्या रीज है आ ? आकाश.. आकाश.. आकाश.. आकाश यौद ब्रह्मांड जो असंप्य जोजनमें है उससे बहार अनंत.. अनंत.. अनंत.. अनंत.. अनंत.. अनंत.. अनंत.. आले जाव तो क्यांय आकाशका अंत है ? शुं क्या कहेते है आ ? अे आकाशका अंत नहि क्यांय, आहाहा ! और कालकी आदि नहि के पहेला आत्मा कोण, ने पहेली पर्याय कोण ? आहाहाहा ! अे बी कोछ अचिंत्य अनादि अे वस्तु. और आत्माका अनंत गुण जो है, अे बी आकाशना प्रदेशनी संप्या करते अनंतगुणा गुण है, भाछ मार्ग बहु अलौकिक है बापु. आहाहा ! आकाशका जो प्रदेश है अनंत उससे अनंत गुणा गुण अे छतनामां अनंतगुणा गुण ! क्या है आ ? ओहोहो ! और अनंत गुण है कितना के संप्यामें क्यांय अंते य आवे नहि. एतां त्यां है. आहाहा ! जिसकी संप्यामें अंत ना आवे अैसा (छतना) गुण भी आत्मामें है. आहाहा ! आकाशका अंत न आवे પણ अैसा है, काणका अंत न आवे પણ काण अैसा है. आहाहाहा !

अैसे भगवान आत्मा अपना सर्वज्ञ स्वभावको जानकर जो श्रुतज्ञान हुआ, वो श्रुतज्ञानकी पर्यायमें भी सर्वज्ञ स्वभावीकी प्रतीति आया, और अे सर्वज्ञ स्वभावका पर्यायमें ज्ञान आया, एतां वो सर्वज्ञ स्वभावी रीज (अे) पर्यायमें नहि आती. आहाहा ! अेक वात. छतनी वर्तमान श्रुतज्ञानकी पर्याय सारा सर्वज्ञ स्वभावको जानें तोपण जे सर्वज्ञ संपूर्ण स्वभाव है उसमेंसे श्रुतज्ञान हुआ तो उसको जाननेकी लायकातवाणा छतना हुआ एतां अे स्वभावमें कमी (हुछ) नहि. आहाहाहाहा ! और उसमें केवणज्ञान हो, माणैक्यंदभाछ ! आहाहा ! प्रभु मार्ग कोछ अलौकिक छे. आहाहा ! अे सर्वज्ञपणा प्रगट हुआ तो भी सर्वज्ञ स्वभावमें कमी हुछ अंदर अैसा नही. आहाहाहा !

और सर्वज्ञ पर्याय प्रगट हुछ, उसका जो अविभाग प्रतिच्छेद अनंत है, क्युंकि सर्वज्ञ तो अनंता सर्वज्ञोंको भी जानते है अनंत सर्वज्ञोंको भी जानते है. आहाहा ! तो अे सर्वज्ञकी पर्यायमें जितना भाग अविभाग अंश पडते है, अनंत.. अनंत.. आहाहा ! छतना ही अे अनंत द्रव्यमें है ज्ञान गुणमें. आहाहा ! केवणज्ञानकी पर्यायमें जेटली सामर्थ्यता अविभाग जेना भाग न पडे अैसा छेद करके. अनंत-अनंत अविभाग (अंश) प्रभु मार्ग बहु दुर्लभ है भाछ. आहाहा ! एतांय अे रीज तो तेरे पास पडी है अंदर. आहाहा ! अे सर्वज्ञका अे अनंता अविभाग प्रतिच्छेद प्रगट हुआ (तो भी) छतना ने छतना ज्ञायकमें अनंत अविभाग

પ્રતિચ્છેદ છે. આહાહાહા !

ઐસી શક્તિ જો છે, ઐસા સર્વજ્ઞ પ્રભુ સ્વભાવ ઔર સર્વજ્ઞ જે પર્યાય હુઈ. આહાહા ! ઉસમેં તો અનંત અગુરુલઘુ પર્યાય (પ્રગટ હુઈ) ભાઈ એ શું છે, ક્યા છે ? સર્વજ્ઞ પર્યાયમેં અનંત ગુણી વૃદ્ધિ હો જાય ને અનંત ગુણી હાનિ હો જાયે.. પર્યાય ઐસી-ઐસી. આહાહા ! ક્યા છે આ ? સમજમેં આયા ? એ કેવળજ્ઞાનકી પર્યાય, અહીં તો આપણે શ્રુતજ્ઞાનસે આત્મા જાણે એમાં આ લેના છે.. કે એવી કેવળજ્ઞાનકી પર્યાય જે અનંત હોગી, એ બી સબ શક્તિરૂપ જ્ઞાનગુણમેં સર્વજ્ઞપણામેં પડી છે. એ સર્વજ્ઞ સ્વભાવી આત્મા જે જ્ઞાનસે જાનનેમેં આવે આતે છે, એ જ્ઞાનકો અહીંયા શ્રુતજ્ઞાન કહેતે છે. આહાહાહા !

ઝીણી વાત છે બાપુ. આ કોઈ વાર્તા કથા નથી. આ તો સર્વજ્ઞ ત્રિલોકનાથ જિનેન્દ્રદેવકી બાત છે. આહાહા ! અગાધ અગાધ ગંભીર ચીજ છે. કભી અભ્યાસ ક્રિયા નહીં, કભી સૂના નહીં. આહાહા !

ઐસે એક એક ગુણકી એક એક પર્યાયમેં અનંત અવિભાગ પ્રતિચ્છેદ ઈતના ને ઈતના ગુણમેં ઈતના અવિભાગ પ્રતિચ્છેદ. આહાહા ! એ અવિભાગ પ્રતિચ્છેદવાળી પર્યાય પ્રગટ હુઈ છતાં અંતરમેં તો જિતના ગુણમેં છે અવિભાગ પ્રતિચ્છેદ તો શક્તિ તો ઈતની ને ઈતની રહેતી છે, સર્વજ્ઞપણા પ્રગટ હો તો પણ જ્ઞાયકપણા સર્વજ્ઞ સ્વભાવી વસ્તુ છે તો ઈતની ને ઈતની છે, ઔર મતિજ્ઞાન પર્યાય, શ્રુતજ્ઞાન પર્યાય, કેવળજ્ઞાનકી અનંતમેં ભાગે છે, તો પણ જ્ઞાયકભાવમાં સર્વજ્ઞસ્વરૂપી જે આત્મા એ તો ઈતના ને ઈતના છે. આહાહાહાહા ! સમજમેં આયા ? ભાઈ આ તો અલૌકિક વાતું છે. સર્વજ્ઞ જિનેશ્વરદેવ જેને એક સમયમેં તિનકાળ તિનલોક દેખા ભાઈ એ કોઈ માર્ગ અલૌકિક છે પ્રભુ. આહાહાહા ! ઐસે આત્મા સર્વજ્ઞકી પર્યાય પ્રગટ હો તો ભી કહેતે છે કે સર્વજ્ઞકી પર્યાયકા કર્તા સર્વજ્ઞ દ્રવ્ય નહીં. માણેકચંદભાઈ ! ક્યાં આ વાત. આહાહા ! લોકો ક્યાં અટક્યા છે ક્યાં વસ્તુ પડી છે આ. સર્વજ્ઞ પર્યાય પ્રગટ હુઈ, આહાહા ! ઐસી અનંતી પર્યાય જ્ઞાન ગુણમેં છે. ઐસા સર્વજ્ઞ સ્વરૂપી પ્રભુ શ્રુતજ્ઞાનસે જાનનેમેં આતા છે. આહાહાહા ! એ ભાવશ્રુતજ્ઞાનકી તાકાત કિતની ? આહાહા ! સમજમેં આયા ?

ઔર એ સર્વજ્ઞ પર્યાય પ્રગટ હોતી છે, ઉસકા કર્તા દ્રવ્ય નહીં, (આત્મ) દ્રવ્ય નહીં એ પર્યાય-પર્યાયકા કર્તા, છતાં આઈ છે દ્રવ્યમેંસે. આહાહા ! એ કઈ અપેક્ષાએ બાત છે ? આહાહા ! એ પર્યાય તો અપની સત્ અહેતુક, આહાહાહા ! સ્વતંત્ર પર્યાય હુઈ છે દ્રવ્યકે કારણસે નહીં, ગુણકે કારણસે નહીં. આહાહા ! પ્રભુ તારી બલિહારી છે. આહાહા ! એ ઉસકા જે ચૈતન્ય સ્વભાવ-સર્વજ્ઞપણા હુઆ તો એ ચૈતન્ય સ્વભાવે પ્રગટ ક્રિયા ઐસા નહિ, પર્યાય છે ને ? આવી વાત છે. આહાહા ! અરેરે ! એણે ભગવાન સર્વજ્ઞની જે આજ્ઞા, અહીં તો વિચાર ક્યા આયા કે સર્વજ્ઞકી આજ્ઞા માનકર પરીક્ષા કરના, એકલી આજ્ઞા વિના પરીક્ષા કરને જાયેગા તો ભ્રષ્ટ હો જાયેગા, ઐસા આયાને, અભી બતાયાને ? આહાહાહા ! બાપુ વસ્તુ ઐસી ગંભીર છે. જે સમ્યઞ્ઞર્શન એની સાથ હુઆ શ્રુતજ્ઞાન એમાં ઈતની તાકાત છે કે જે અંદર સર્વજ્ઞ અનંતી પર્યાય પ્રગટ હો ઐસા ગુણ પડયા છે, ઔર અનંતી સમકિતની પર્યાય પ્રગટ હોગી, એ સબ શ્રદ્ધા ગુણમેં પડી છે અંદર. આહાહા ! ઔર અનંત અનંત આનંદ પ્રગટ હોગા કેવળીકો, ઐસી અનંત આનંદ (પર્યાય) જેના

આનંદ ગુણમેં પડયા છે. આહાહાહા ! અનંત વીર્ય પરમાત્માકો પ્રગટ હોતા છે.

ભાઈ ભાષા ભલે હિન્દી પણ ભાવ તો જો છે એ છે, કભી અભ્યાસ નહિ, એ ભાત અત્યારે ચલતી નહીં. અરેરે ! એને અનંત વીર્ય જો પ્રગટ હુઆ પરમાત્માકો તો બી અંદર વીર્યની પૂરણતા ઉસમેં ખામી આઈ નહિ, ઔર પૂરણ વીર્ય જો છે. એ અનંત વીર્ય પ્રગટ છે ઉસકા યે કર્તા નહીં. આહાહાહા ! (શ્રોતા:- અદ્ભુત આશ્ચર્ય લગતા છે) આશ્ચર્યકી ભાત છે બાપા. આહાહા !

એક અંગૂળનાં અસંખ્ય ભાગમાં નિગોદના અનંત જીવ, અસંખ્ય શરીર અંગૂળનાં અસંખ્ય ભાગમાં અસંખ્ય શરીર, એક શરીરમાં અનંત જીવ. એક એક જીવ સર્વજ્ઞ સ્વભાવી. આહાહા ! બાપુ આ શું ચીજ છે ? એ જિનવરદેવ સિવાય (ક્યાંય નથી) આહાહાહા ! અરે પ્રભુના વિરહ પડયા, ભગવાન છે નહીં, વસ્તુનો વિરહ, પર્યાયમાં વસ્તુનો વિરહ નથી. પર્યાય ઉસકો જાણે તો પર્યાયમાં ભગવાનકા વિરહ છે નહિ. આહાહા !

ક્યા ક્રિયા ? આમ ત્રણ લોકના નાથ મહાવિદેહમેં રહે ગયે. ભરત ક્ષેત્રમેં વિરહ પડયા, પણ અહીંયાં એસી સર્વજ્ઞ શક્તિકા ભંડાર ભગવાન. વો સર્વજ્ઞ શ્રુતજ્ઞાનસે જાણે, તો ઉસકો વિરહ નહીં. (શ્રોતા:- ભગવાનકા વિરહ નહીં દિખતા છે) બરાબર ભાઈ ? આહાહા ! ઓહોહો ! આ તો ફેર લિયા વો હિન્દી, એ તો ફરીને નીકળે તો ય એ વાત બાપા શું કહીએ. આહાહાહા ! એ વસ્તુનો સ્વભાવ એક પરમાણુમેં અનંતા ગુણો અને એક અંગૂળના અસંખ્ય ભાગમાં એક આકાશના પ્રદેશમાં અનંતા પરમાણુના સ્કંધ રહે, અને એકે એક સ્કંધમાં અનંત પરમાણુ રહે અને એકેક પરમાણુમેં જિતના આકાશના ગુણ છે, જીવના ગુણ છે. ઈતની સંખ્યામેં પરમાણુમાં ગુણ છે. આ શું ચીજ છે આ તે. છોટાભાઈ ! આમાં કાંઈ કલકત્તે- કલકત્તે મળે એવું નથી. (શ્રોતા:- એ જ્ઞાન પત્તો મેળવી લ્યે છે.) આહાહાહા !

અહિંયા તો શ્રુતજ્ઞાનસે આત્મા જાણે એનો અર્થ હાલે છે કે આત્મા કિતના- કેવડો ? જેમાં અનંત અનંત ગુણો અને અનંતી પર્યાય જે કેવળજ્ઞાન આદિની પ્રગટ થાય એનો સ્વભાવ અંદર પારિણામિકભાવે ભાવ. સર્વજ્ઞ જાણે કે આ પર્યાય આ આવી ને આ પર્યાય અહીંથી ગઈ ને અહીં જાણે. આહાહા ! એ સર્વજ્ઞ જાણે ઈ. આહાહા ! અગુરુલઘુની ષટ્ગુણ હાનિ વૃદ્ધિ, કેવળજ્ઞાનનો પર્યાય પણ એમાં અનંત ગુણ વૃદ્ધિ ને અનંત ગુણ હાનિ થઈ જાય એક સમયમાં, છતાં પણ એ પર્યાય ત્રણકાળ ત્રણલોકને જાણે એટલી ને એટલી રહે છે ઈ. શું છે આ ? દ્રવ્યમાંથી અનંતી પર્યાય પ્રગટ થાય છતાં દ્રવ્ય એટલા ને એટલા (એવું ને એવું) રહેગા. ગુણમેંસે અનંતી પર્યાય પૂર્ણ પ્રગટ હો તો ભી ગુણ ઈતના ને ઈતના રહેગા. આહાહાહા ! અને પર્યાય ભી... આહાહા ! પૂર્ણ પ્રગટ હો, વો ભી પૂર્ણ પર્યાયમેં પરકી અપેક્ષાસે ઉત્પન્ન હુઈ એસા નહીં. આહાહાહાહા ! એવો જે ભગવાન આત્મા ગંભીર રહે પ્રભુ ! પણ સૂનનેકો સૂનના તો પડેગા પ્રભુ. આહાહા ! અનંત-અનંત ગુણ જો અનંતી પૂર્ણ પર્યાય એ પૂર્ણ પર્યાયમેં અનંતગુણ હાનિ-વૃદ્ધિ અગુરુલઘુ ભાવ. ઓહોહોહો ! (શ્રોતા:- હાનિ-વૃદ્ધિ શું ?) એ હાનિ વૃદ્ધિ ખ્યાલમેં ન આવે એ માટે તો વાત મૂકી છે. પર્યાય કેવળજ્ઞાન ત્રણ કાળ ત્રણલોકને જાણે એસી પર્યાય ઈતની ને ઈતની રહે છતાં ઉસમેં અનંત ગુણ, હાનિવૃદ્ધિ થાય એ તો સર્વજ્ઞ જાણે. આહાહા ! (કેવળી જાણે) એવી વાત છે. બહુ લાંબી વાત કરીએ, તો ષટ્ ગુણ હાનિ વૃદ્ધિ દરેક ગુણ મોટી

વાત આમ લાંબી વાત દરેક પર્યાય મતિજ્ઞાન એક સમયની પર્યાયમાં ષટ્ગુણ હાનિવૃદ્ધિ, એક કેવળજ્ઞાનની પર્યાય થાય, ષટ્ગુણ હાનિવૃદ્ધિ, અનંત આનંદ હુઆ ઉસમેં પણ ષટ્ગુણ હાનિ વૃદ્ધિ. આહાહા !

ક્યા હૈ આ તે ? પ્રભુ તેરા સ્વભાવની કોઈ અચિંત્ય મહિમા. એ કોઈ વિકલ્પસે પાર નહીં આયેગા, આહાહા ! એમ બતાના હૈ. આહાહા ! વો શુભરાગસે એ આ પત્તા લગ જાય ? રાગની મર્યાદા ને હજી તો સીમા છે. આહાહાહા ! ભલે આત્માકી શ્રુતજ્ઞાનકી પર્યાય ભી મર્યાદિત હૈ કેવળજ્ઞાનની અપેક્ષાએ અનંતમેં ભાગે, આહાહાહા ! છતાં એ જ્ઞાન સર્વજ્ઞની અનંતી પર્યાય પ્રગટ હો જૈસે દ્રવ્યમેં, એ દ્રવ્યકો એ શ્રુતજ્ઞાન જાનતે હૈ બરાબર. આહાહાહા ! સમજમેં આયા ? ભાઈ વીતરાગ માર્ગ જિનેશ્વર દેવનો માર્ગ દૂસરા (અપૂર્વ) અલૌકિક હૈ. ઓહોહો ! જેમ જેમ ઊંડા જઈએ તેમ તેમ તેનો પત્તો ઊંડો ઊંડો લાગ્યા કરે. આહાહા !

આંહીં કહે છે, શ્રુતસે એ શ્રુત, ભાવશ્રુત લેના (સમજના) વર્તમાન ભાવશ્રુતજ્ઞાન કે જે ત્રિકાળી સર્વજ્ઞકા સ્વભાવકે અવલંબનસે હુઆ, જિસકા અવલંબનસે હુઆ, ઉસકો એ શ્રુતજ્ઞાન પૂર્ણ જાનતે હૈ. આહાહાહા ! અરે ! સમયસાર અને એની ટીકા ને એના શબ્દો ? ! જે જો શ્રુતસે ભાવ શ્રુતજ્ઞાનસે શું ? ભગવાનકી વાણી સૂની એ સર્વજ્ઞ હૈ, વાણીમેં ભી બહોત આતા હૈ બાત સ્વપર એ સૂની ને જો જ્ઞાન હુઆ, વો હુઆ અપનેસે, છતાં વો જ્ઞાનકી પર્યાય પરલક્ષી હૈ, ઈસકી બાત યહાં હૈ નહીં, એ પરલક્ષી જ્ઞાનસે આત્મા જાનનેમેં આતા હૈ ઐસા હૈ નહિ. સમજાય એટલું સમજવું પ્રભુ તેરી પ્રભુતાનો પાર નહીં નાથ. આહાહાહા !

તેરેમેં એક એક શક્તિમેં ઈશ્વરતા ભરી હૈ. એક અનંત શક્તિયોમેં એક શક્તિમેં અનંત પ્રભુતા ભરી હૈ. આહાહાહા ! અહીંયા તો એમ કહેના હૈ કે ઐસી અનંતી પ્રભુતાકા રૂપ એકરૂપ વસ્તુ સર્વજ્ઞ સ્વભાવમેં ભી અનંતી પ્રભુતા હૈ. સર્વદર્શીમેં અનંત પ્રભુતા હૈ. પ્રભુતા ગુણમેં ભી અનંત પ્રભુતા હૈ. શ્રદ્ધાન ગુણમેં અનંતી પ્રભુતા હૈ. ચારિત્રમેં અનંતી પ્રભુતા હૈ. અસ્તિત્વ ગુણમેં અનંતી પ્રભુતા હૈ. ઐસે (ઐસે) અનંત અનંત ગુણ એક-એક ગુણમેં અનંતી પ્રભુતા, અનંતી ઈશ્વરતાં ઐસા અનંતી ઈશ્વર(તા)કા ગુણકા ઘરનેવાલા ઈશ્વર પ્રભુ, ઓ કોઈ બીજા ઈશ્વર નહિ. આહાહા ! એ ઈશ્વરકો (નિજકો) શ્રુતસે કેવળ શુદ્ધઆત્માકો જાનતે હૈ. આહાહાહા ! ઐસે શ્રુતજ્ઞાનસે કેવળ એકરૂપ આત્મા ત્રિકાળ, કેવળ શુદ્ધ આત્માકો જાનતે હૈ. આહાહા ! સમજમેં આતે હૈ ? આહાહાહા ! આ બીજી રીતે આવ્યું વળી, કાલ બીજી રીતે હતું. એ કાંઈ..... આહાહા !

જે, જો કોઈ પ્રાણી આત્મા અપના ભાવ શ્રુતજ્ઞાન કે જો સર્વજ્ઞ સ્વભાવી પ્રભુ આશ્ચર્યકારી (ને) અદ્ભુત શક્તિકા ભંડાર ભગવાન એક હોં, ઐસી તો અનંતી શક્તિ હૈ. આહાહા ! ઐસા વસ્તુ જે પ્રભુ અપની ચીજ પૂર્ણ વો શ્રુતસે જો જાનેં કેવળ શુદ્ધ આત્માકો જો જાનેં, એકલા શુદ્ધ આત્માકો જાનેં એમ કહેતે હૈ. જોયું ? આહાહા ! શ્રુતસે શ્રુતકો જાનેં ઐસા નહીં કહા ભાઈ, શું ? ક્યા ક્રિયા ? આહાહાહા ! એક ભાવશ્રુતજ્ઞાન જો હુઆ બાપુ આ તો અપૂર્વ વાત હૈ ભાઈ, એ ભાવશ્રુતજ્ઞાનસે ભાવશ્રુતજ્ઞાન જાના એસા નહીં કહા- આહાહાહાહા !

એ સર્વજ્ઞની વાણી ઈન્દ્રો સૂનતા હોગા. હૈ ? એની વાત છે આ. આહાહા ! એક ભવતારી

छन्दो अने ऐनी पत्नी- स्त्री ली अेक लवतारी है, पति पत्नी दोनों अेक लवे मोक्ष जानेवाला है. सुधर्म देवलोकमें. अे लगवानकी वाणी सूननेको जते है, प्रलु अे वाणी कैसी होगी ? आहाहा ! अे वाणीमां कैसी आश्चर्यता आती होगी ? आहाहा ! आहाहाहाहा ! अे वाणीमां कितनी गंभीरता, आहाहा ! अहीं तो थोडा साधारण जयां बोल आदि आवडे जयां त्यां ज़ाणे के आहाहा ! अमे तो ज़ाणे क्यांय वधी ग्या ने आगण वधी गया. अरे प्रलु सून तो सही लाछ !

जो श्रुतज्ञानसे श्रुतज्ञानको जानते है अैसा नही कहा, लावश्रुतज्ञानसे आ आत्माको जानें त्रिकाण, अनंती शक्तिका लंडार ने अेक अेक शक्ति पण अनंत अनंत स्वलावका लंडार, अैसे अेकरूप प्रलु आत्मा, आहाहाहा ! उसको जाने वे श्रुतकेवणी है.. (वही) श्रुतकेवणी है. अेणे पूर्ण आत्माको ज़ाण्या अे श्रुतज्ञान, माटे अे श्रुतज्ञान अे पूर्ण श्रुतज्ञानी है. आहाहाहा ! अे श्रुतकेवणी है, सम्यग्दर्शन हुवा, पूर्णानंदका नाथ अनंत शक्तिका लंडार अेक अेक शक्तिमें अचिंत्य अचिंत्य सामर्थ्य जे अेकदम अज्ञानीना साधारण तर्कसे पण पत्ता न लगे, अेवी वीतरागे जे लाव देला अने कहा अैसा है, अैसा आत्माको जे जानते है, आहाहाहा ! अे श्रुतकेवणी है. समजमें आया ? अे श्रुतकेवणी परमार्थे श्रुतकेवणी है. आहाहा ! आया ? वह तो परमार्थ है ! है ? आ अेक पंडित (में) कितनी लरी है संतो दिगंबर संतोनी वाणी. आहाहाहा !

जे कोछ लाव श्रुतज्ञान द्वारा, आहाहा ! आत्माको जानें, लाव श्रुतज्ञानसे श्रुतको जानें के पर्यायको जानें अैसा न लिया. लाव श्रुतज्ञानसे केवण आत्माको जानें प्रलुको जानें. आहाहा ! आहाहाहा ! मैं पूर्ण परमात्मा द्रव्य हूँ अैसा जो लावश्रुतज्ञान द्वारा जानें अे श्रुतकेवणी परमार्थे है, यथार्थमें वास्तविकतामें वो श्रुतकेवणी है. (श्रोता: जानवरको होता है ?)

जानवरको होते है. पशुको, नारकीको होता है. सम्यग्दर्शननो लाव सातमी नरक जेमां जानेवाला मिथ्यादृष्टि जते है त्यां समकित्ती न ज़ाय, पण गया पीछे समकित होता है. वो नीकणे पीछे ली मिथ्यात्व हो जता है. पण बियना काणमां सम्यग्दर्शन होता है. सातमी नरक. आहाहा ! अे बी जे लावश्रुतसे आत्माको जानें, आहाहाहा ! अे श्रुतकेवणी. लाछअे तो अेम कीधुं तिर्ययमें अैसा ? पण नरकमें ली अैसा, और तिर्ययमें ली पशु असंभ्य पडा है बहार, अढी द्वीप बहार असंभ्य पशु है सिंह, वाघ, मरुछ, कौवा असंभ्य है, उसमें असंभ्यमें, असंभ्यमें लागमें असंभ्य समकित्ती है. अे समकित्तीको अहींया श्रुतकेवणी कहा. आहाहाहा ! लगवान आत्मा अंदर, आहाहाहाहा ! जेनी पर्यायनी पूर्ण सामर्थ्यनी शक्ति पण अपनेसे हुछ है. अे त्रिकाणमेंसे नही. आहाहा ! अैसा त्रिकाणी लगवान ज्ञायक स्वरूप प्रलु पूरण लाछ ! अे वस्तु कोछ अगम्य है. आहाहा ! अगम्यको गम्य करना है. है ? आहाहा !

अे तिर्यय है ये ली सम्यग्दृष्टि लाव श्रुतसे केवण प्रलु आत्मा पूर्णानंदका नाथ सर्वज्ञस्वलावी, सर्वदर्शीस्वलावी, पूर्ण आनंद स्वलावी, पूर्ण वीर्य स्वलावी, पूर्ण प्रलु-स्वलावी, पूर्ण कर्ता स्वलावी, पूर्ण कार्य स्वलावी, पूर्ण कार्य स्वलाव उसका अंदरमें. आहाहा ! पूर्ण साधन स्वलावी, आहाहा ! पूर्ण आधार स्वलावी. आहाहाहाहा ! अैसा आत्माको

અવલંબન લેકર જે જ્ઞાન હુઆ, એ જ્ઞાન ઉસકો જાનતે હૈ. સમજમેં આયા ? આ એસી કોઈ વાત હૈ શાસ્ત્રમેં એસા તો લક્ષ કરના, સમજમેં આયા ? કોઈ સિદ્ધાંત સર્વજ્ઞ ત્રિલોકનાથ દિગંબર સંતો એ એની વાણીમાં કોઈ બહોત હૈ. ગંભીરતા. ભાવની એસી કોઈ ચીજ હૈ. તો એસા લક્ષ કરના. આહાહા ! સમજમેં આયા ?

‘ એ પરમાર્થ હૈ ’, એ પરમાર્થ હૈ, જે અંતરમેં રાગકા લક્ષ છોડકર સ્વરૂપ ત્રિકાળીકા લક્ષ કરકે, જો જ્ઞાન હુઆ, એ જ્ઞાન જિસકે લક્ષસે હુઆ ઉસકો વો જ્ઞાન જાણે. આહાહા ! એ તો પરમાર્થ શ્રુતકેવળી હૈ. આહાહા !

ખિસકોલી હોતી હૈ, ખીસકોલી ક્યા કહેતે હૈ. (શ્રોતા:- ખિલેહરી) ખિલેહરી. - એનેય સમકિત હોતા હૈ. હાથીકો હોતા હૈ. ભરત નહીં. આયા નહિ, ભરતના મિત્ર હાથી થા તો વો બેઠકર જાતે થે વો ભગવાનકા દર્શન કરને તો ભરતકો વૈરાગ હો ગયા, દિક્ષા લે લિયા તો હાથીકો જાતિસ્મરણ હો ગયા. વિચાર કરતે કે અરે ! આ તો મારો મિત્ર, એકદમ પંદર-પંદર દિવસને આંતરે આહાર લેતા હૈ આપણે સ્વાધ્યાય મંદિરમેં (ચિત્ર) હૈ અને આત્મજ્ઞાન. આહાહા ! શરીર ઓ ચાહે તો હાથીકા હો કે મનુષ્યકા હો કે ઢેઢગરોડીકા હો, ઢેઢગરોડી સમજતે ? નાની નાની નહિ હોતી હૈ છીપકલી ? જિવાત પકડતે હૈ. આહાહાહા ! એ પણ આત્મા અંદર છે ને પ્રભુ ? શરીર એ ભિન્ન ચીજ હૈ આત્મા ભિન્ન ચીજ હૈ. આહાહા ! એને પણ જ્યારે શ્રુતજ્ઞાનથી આત્માનું જ્ઞાન હોતા હૈ તો શ્રુતકેવળી કહેનેમેં આતા હૈ ઉસકો. આહાહા ! ઔર એક વાત હુઈ પરમાર્થ શ્રુતકેવળી. આહાહા ! આહાહા !

જેણે અંદરમાં ભાવશ્રુતસે આત્માકો જાના, એ અપના સ્વરૂપ સાધનેકો વિશેષ સાધનેકો કુટુંબ સ્ત્રી આદિ છોડકર વનમેં ચાલે જાતા હૈ, એ કૈસી ચીજ હોગી ? માતા પિતા હજારો રાણીઓ અને જેને નીલમણીના તો લાદી, મકાનમેં નીલમણીની લાદી, એસા મકાન ઔર સ્ત્રીયાં, ચક્રવર્તીકા દીકરા હો કે રાણી હો મહા પણ આ જ્યાં (નિજકા) ભાન હુઆ અંદરમેં, અરે ! મૈ તો આનંદના નાથ શ્રુતકેવળી આ મેરી ચીજ તો પૂર્ણ. અરેરે ! મેરે સાધનેકા મેરે સ્વરૂપમેં વિશેષ સાધનેકા (હૈ) મૈ તો નિવૃત્તિ લેવુંગા. આહાહા ! એ હજારો રાણીઓ માતા પિતા એ બંગલા, નીલમણીની લાદી, સ્ફટિકના મકાન, સ્ફટિકના મકાન, બાપુ ત્રણલોકનો નાથ (નિજાત્મા) અહીં જણાણો છે, એના સાધવાને માટે એક બળખા જેમ છોડે, છૂટે એમ ચક્રવર્તીકા રાજ છોડતે હૈ. આહાહા ! બળખા સમજતે હૈ ? થૂંક, એસે અંતરકા આનંદકા નાથ (જ્ઞાયકપ્રભુ) જ્યાં જાનનેમેં આયા, ઉસકો સાધનેકો અંતરમેં સ્વરૂપમેં સ્થિર હોનેકો એ નીલમણીના ને સ્ફટિકના મકાન તરણાની જેમ છોડકર ચલે જાતે હૈ વનમાં, વાઘ ને વરૂની બિચમેં જ્યાં પાણી આહારના બિંદુય ન મળે. આહાહા !

ક્યા હોગા મેરે (મુઝે) જંગલમેં ? હોગા મેરે (મુઝે) જંગલમેં કેવળજ્ઞાન. આહાહા ! અતીન્દ્રિય આનંદનો ખોરાક લેતે લેતે લેતે અતીન્દ્રિય આનંદકા ભોજન કરતે કરતે અતીન્દ્રિય આનંદ પ્રગટ હોગા. આહાહા ! બાબુલાલજી ! આવી ચીજ સાંભળવા મળતી નથી અત્યારે અરે પ્રભુ શું થાય ભાઈ ! આહાહા ! ત્રિલોકનાથ અનંત જિનેન્દ્રોનો આ પોકાર છે. અનંત તીર્થકરો, અનંત કેવળીઓ આહાહા ! એ અનંત તીર્થકરોને કેવળીઓને પણ એક સમયમાં જાણનારી

શક્તિ એને અનંતને જાણતી છે, એવી અનંત પર્યાય અનંતી પર્યાય તો અંદર એક જ્ઞાનગુણમે પડી છે, એસા જ્ઞાન ગુણ સંપન્ન પ્રભુ અને અનંત ગુણકા સ્વરૂપ એક, કેવળ આત્માકો જેણે એસાકો જાના. આહાહા ! પરમાર્થ શ્રુતકેવળી છે. સંતો કહેતે છે કે હમ કહેતે છે કે એ પરમાર્થ શ્રુતકેવળી છે. આહાહા ! શ્રુતમે જાનના થા પૂર્ણ એ સબ જાન લિયા ઉસને. સમજમે આયા ?

એ સમ્યગ્દર્શન કહો કે શ્રુતજ્ઞાન કહો, જ્ઞાનની અપેક્ષાએ શ્રુતજ્ઞાન ને પ્રતીતની અપેક્ષાએ સમ્યગ્દર્શન. આહાહા !

‘ ઓર જો સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે ’ ક્યા કહેતે છે ? કે જે આત્મા પરિપૂર્ણ વસ્તુ છે, ઉસકો જે જ્ઞાન જાનતે છે જ્ઞાન, એ જ્ઞાનકો અહીંયા સર્વ જ્ઞાન કહેનેમે આયા છે. પહેલે તો જ્ઞાન શ્રુતજ્ઞાનસે આત્મા જાના એ પરમાર્થ શ્રુતકેવળી, હવે જો શ્રુતજ્ઞાન છે, સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે. આહાહા ! દ્રવ્ય શ્રુતકી ભાત અહિંયા નહિ, અંતર જ્ઞાનકી પર્યાયમે સારા પૂર્ણ આત્મા જાનનેમે આયા, એસા જ્ઞાનકો સર્વ જ્ઞાન કહેતે છે. વો સર્વજ્ઞ જ્ઞાન એમ નહિ. આહાહા ! સર્વ જ્ઞાન, જ્ઞાનમે પરિપૂર્ણ પ્રભુ, પૂર્ણ સર્વજ્ઞ સ્વભાવી જે જ્ઞાને જાણ્યા તે જ્ઞાનકો સર્વ જ્ઞાન કહેનેમે આતા છે, (અહા !) સર્વ જ્ઞાન કહેનેમે આતા છે. (ઓહો !) સર્વ જ્ઞાન કહેનેમે આતા છે. આહાહાહા ! જે જ્ઞાનસે આત્માકો જાના વો પરમાર્થ શ્રુત એ પરમાર્થ કેવળી, અને જેણે એ જાનનેવાલી ચીજકો જાના એ જ્ઞાનકો સર્વજ્ઞાન કહેતે છે. આહાહાહા ! ગજબ વાત કરતે છે. સર્વજ્ઞ સ્વભાવી ભગવાનકો જાના, તો એ જ્ઞાનકો સર્વજ્ઞાન કહેતે છે, આહાહાહા !

અરેરે ! ભરતક્ષેત્ર ક્યાં પ્રભુ ને ક્યાં મહાવિદેહ ને ક્યાં આ સ્થિતિ ! ઓહોહો ! એ ભગવાન પાસે કેસી વાણી ! કેસા શ્રોતા ! આહાહા ! અહીંયા તો પરમાત્માકે પાસ ગયે થે નિશ્ચય પરમાત્મા ને વ્યવહાર પરમાત્મા, કુંદકુંદાચાર્ય આહાહા ! વો કહેતે છે કે જે જ્ઞાન અંતરનું ભાવ જ્ઞાન જે આત્માને જાણવાની લાયકવાળું (લાયકાતવાળું) ભાવ જ્ઞાન એને અમે સર્વ શ્રુતજ્ઞાન કહેતે છે. આહાહાહાહા ! કેમ કે જે સર્વજ્ઞ સ્વભાવી આત્મા એસાકો જાનનેવાલા જ્ઞાન એ જ્ઞાનકો સર્વ જ્ઞાન કહેતે છે. ભલે સર્વજ્ઞ નહીં પણ સર્વજ્ઞાન. આહાહાહા ! શ્રુતજ્ઞાન તરીકે સર્વજ્ઞાન એમ. આહાહા ! સમજમે આયા ? બાપુ વીતરાગ માર્ગ ઝીણો અરે પ્રભુ મળ્યો નથી હજી એને હોં. આહાહાહા ! અરેરે ! મનુષ્યનો ભવ એ ભવના અભાવ માટે ભવ આ છે. એ કોઈ દુનિયામાં પૈસા મેળવવા ને ઘંઘા કરના એ માટે આ ભવ નહીં પ્રભુ, બહારની મોટપ મેળવવી ને. આહાહા ! મનુષ્યનો ભવ જ્ઞાયતે ઈતિ આત્મ જ્ઞાનમ્ તે મનુષ્ય. આહાહાહા ! જે આત્માકો જાને જ્ઞાયતે એને મનુષ્ય કહીએ, બાકી પશુ છે. આહાહા !

આ શરીરની સુંદરતા ને લક્ષ્મીની સુંદરતા ને મોટપ, મકાન મોટા આરસ પહાણના મોટા સંગેમરમરના કે આ સ્ફટિકના. આહાહા ! એ કાળના ઈંધનના કાળની અગ્નિ પાસે ઈંધણ હો જાએગા, ઈંધણ જેમ લકડી અગ્નિમે બળ (સળગી) જાતી છે. આહાહાહાહા ! પરમાત્મ પ્રકાશમે છે. મંદિર કરોડો રૂપિયા કા બનાયા હો પણ કાળરૂપી અગ્નિકા એ ઈંધણ હો જાએગા. આહાહાહા ! પ્રભુ એ કોઈ ચીજ કોઈ શાશ્વતી નહીં. આહાહા ! શાશ્વત ચીજકો જેને જાણ્યા એ જ્ઞાનકો ‘ સર્વ જ્ઞાન ’ કહેતે છે. નવરંગભાઈ ! આહાહાહા !

જો સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે. આહાહાહા ! જે જ્ઞાને શ્રુતજ્ઞાનભાવ હોં, આત્મા જાણ્યા

એ જ્ઞાનકો સર્વ શ્રુતજ્ઞાન કહેતે છે. આહાહા ! એ સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે. સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે, એમાં શ્રુતજ્ઞાનસે આત્માકો જાનતે છે પહેલે આયા. આ સર્વ શ્રુતજ્ઞાન સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે. તો પર્યાય આ ગઈ ને વ્યવહાર આયા. આહાહા ! સમજમેં આયા ? જો સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે વે શ્રુતકેવળી છે, પણ એ વ્યવહાર. ક્યુંકિ જ્ઞાન સર્વ છે, સર્વકો જાના એસા જ્ઞાન એ જ્ઞાનકો વ્યવહાર શ્રુતકેવળી કહેતે છે, જ્ઞાનકો વ્યવહાર શ્રુતકેવળી કહેતે છે અને જ્ઞાનસે આત્માકો જાને એને પરમાર્થ શ્રુતકેવળી કહેતે છે. આહાહા !

બધી અજાણી વાતું, ઓલી કોઈ તીર્થ કરવું જાત્રા કરવી આ કરવું બાપુ. આહાહા ! ત્રણલોકનો નાથ અરે પર્યાયના પ્રેમમાં આડસમાં પડયો છે એકકોર આડો, (આઘો) રાગના પ્રેમમાં પ્રભુ મોટો ભગવાન અંદર છે પણ એકકોર રહી ગયા. આહાહા !

અહિંયા કહેતે છે, જો સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે. સર્વ શ્રુતજ્ઞાનકો જાનતે છે. પહેલામાં ક્યા કહા થા, કેવળ શુદ્ધ આત્માકો જાનતે છે એમ કહા થા, પણ અહિંયા હવે જ્ઞાન-જ્ઞાનકો જાનતે છે. એ ગુણ-ગુણ જ્ઞાન પર્યાય હુઈ ઉસકો જાનતે છે. આહાહાહા ! એ શ્રુતકેવળી વ્યવહાર છે. એ વ્યવહાર છે. આહાહાહા !

રાગ, દયા દાન ભક્તિ ને રાગ એ વ્યવહાર એની બાત અહીંયા છે નહિ. આહાહાહા ! એ તો અસદ્ભૂત, આ તો ઉસમેં છે પર્યાયમેં, આહાહા ! તો એ જ્ઞાનકો વ્યવહાર કહેતે છે. આહાહા !

ક્યોંકિ એ “ જ્ઞાન તે આત્મા ” એમ જ્ઞાન તે આત્મા એસા જ્ઞાનકી સાથ આત્માકા તાદાત્મ્ય સંબંધ છે, એ બતાનેકો સદ્ભૂત વ્યવહારનયસે શ્રુતજ્ઞાનકો જાનનેવાલેકો વ્યવહાર શ્રુતકેવળી કહા. આહાહાહા ! એ ગાથાકા અર્થ હુઆ. હવે ઉસકા સ્પષ્ટીકરણ.

“ યહાં દો પક્ષ લેકર પરીક્ષા કરતે છે. ” કિસકા ? કે આ શ્રુતજ્ઞાન તે સર્વશ્રુતજ્ઞાન તે શ્રુતજ્ઞાન છે એ આત્મા સાથે સંબંધ રાખતે છે તાદાત્મ્ય તેથી એને અમે વ્યવહાર શ્રુત કહ્યા. ઉસકા કારણ ક્યા ? ઉસકા કારણ- હેતુ ક્યા ? યહાં દો પક્ષ લેકર પરીક્ષા કરતે છે. લ્યો પરીક્ષા તો આવી. આજ્ઞાકો પ્રધાન રાખકર પરીક્ષા કરના એ તો આયા ઉસમેં બતાયા ને અભી એકલી આજ્ઞા છોડકર એકલી પરીક્ષા કરકે હમ માનેગા તો ભ્રષ્ટ હો જાયેગા. આહાહા ! બતાયા છે ને ઉસમેં ?

અલ્પજ્ઞાનીઓમેં બેઠકર મહંત બુદ્ધિ રખે તબ અપના પ્રાપ્ત જ્ઞાન ભી નષ્ટ હો જાયેગા. આહાહાહાહા ! ઈસ પ્રકાર જાનકર નિશ્ચય વ્યવહારરૂપ આગમકી કથન પદ્ધતિકો નિશ્ચય વ્યવહાર આગમ કથન પદ્ધતિકો સમજકર ઉસકા શ્રદ્ધાન કરકે યથા શક્તિ આચરણ કરના. ઈસ કાળમેં, આહાહા ! ગુરુ સંપ્રદાયકે વિના મહંત નહિ બનના. આહાહાહા ! ગુરુગમ, જૈનસે ન મિલી હો, આ ભવમેં કે પર ભવમેં ગુરુગમ તો મિલા નહીં અને અપની સ્વચ્છંદે વાંચે ને સમજે કહેતે છે. આહાહા ! છે ? ગુરુ સંપ્રદાયકે બિના મહંત નહિ બનના. જિન આજ્ઞાકા લોપ નહીં કરના, છે ? આહાહા ! કોઈ કહેતે છે હમ તો પરીક્ષા કરકે જિનમતકો માનેંગે, વે વૃથા (નકામા) બકતે છે.

બાપુ એ વાત અલૌકિક વાતું (છે) પ્રભુ, એ ક્ષેત્ર સ્વભાવ, કાળ સ્વભાવ, ભાવ

સ્વભાવ એ પર્યાય સ્વભાવ આદિ કોઈ અલૌકિક વાતું હૈ બધી. આહાહા ! વૃથા બકતે હૈ. સ્વલ્પબુદ્ધિકા જ્ઞાન પરીક્ષા કરનેકે યોગ્ય નહીં હૈ, આહાહા ! ત્રણ લોકના નાથ જિનેશ્વરની આજ્ઞાસે જો આયા એની અલ્પબુદ્ધિ, પરીક્ષા કરને જાયેગા નહિ કર સકેગા. આહાહા ! ઐસી ચીજ ગંભીર હૈ નાથ, તુમ ગંભીર હૈ, તેરી શક્તિ ગંભીર હૈ, તેરી દશા ગંભીર હૈ. આહાહા ! દૂસરા (બીજું) દ્રવ્યકા ગુણ ભી ગંભીર હૈ. અનંત ગુણ બીજા પરમાણુ(કા) આદિકા. આહાહા ! સ્વલ્પબુદ્ધિકા જ્ઞાન પરીક્ષા કરનેકે યોગ્ય નહિ. આજ્ઞાકો પ્રધાન રખકરકે બને જિતની પરીક્ષા કરનેમેં દોષ નહીં, જોયું ? આહાહા ! પહેલે તો સર્વજકી પ્રતીત હુઈ હૈ ઔર સર્વજકી આજ્ઞાકી પ્રતીત હુઈ. તો એ આજ્ઞા પ્રધાન રખકર, આહાહા ! આજ્ઞાકો મુખ્ય રખકર બને જિસકી પરીક્ષા કરનેમેં દોષ નહીં.

કેવળ પરીક્ષા હી કો પ્રધાન રખનેસે કેવળ પરીક્ષા હી. આહાહા ! ગંભીર સ્વભાવ પ્રભુ જિન આજ્ઞામેં તો ગંભીર સ્વભાવ એક એક ચીજકા આયા. આહાહા ! ભગવાનની આજ્ઞાકો મુખ્ય રખકર પરીક્ષા, કેવળ પરીક્ષાકી પ્રધાન રખનેમેં જિનમતસે ચ્યુત હો જાએ, તો બડા દોષ આવે, તુમ બહોત શંકા કરેગા આ કયા. આકાશ કે પ્રદેશસે અનંત ગુણા ગુણ, હૈ તો ઈતનામેં, ઔર હૈ અંગુલકા અસંખ્ય ભાગમેં અનંત નિગોદ હૈ તો ઈતના. અરે પ્રભુ સુન તો સહી પ્રભુ ! એ સ્વભાવની મહિમા જે ભગવાને દેખી હૈ એ પ્રમાણે કહા, એ આજ્ઞાની મુખ્યતા રખકર પરીક્ષા કરના. આહાહા ! દેવીલાલજી ! આહાહા ! ગુરુગમ લિખા હૈ જૈન ધર્મ (અલૌકિક) દશા હૈ. આહાહા ! કોઈકા પૂર્વકા સંસ્કાર હો કાં વર્તમાન ગુરુગમ હો વો લિખા સમજે ઐસી ચીજ હૈ. આહાહા !

ઈસ પ્રકાર જાનોં, જિનમતસે ચ્યુત હો જાયે, તો બડા દોષ આયેગા, ઈસલિયે તો જિનકો અપને હિત અહિત પર દૈષ્ટિ હૈ, જિનકી અપને હિતને અહિત પર દૈષ્ટિ હૈ. હૈં ? એ તો ઈસ પ્રકાર જાનોં, ઔર જિનકો અલ્પજ્ઞાનીઓમેં મહંત બનકર અપને માન, લોભ, બડાઈ, વિષય કષાય પુષ્ટ કરના હો ઉનકી તો બાત નહીં. આહાહાહા ! સૂક્ષ્મ બાત આ ગઈ હૈ. માણેકચંદજી ! બાત તો ઐસી હૈ. વે તો જૈસે અપને વિષય કષાય પુષ્ટ હોંગે વૈસે કરેંગે. અપની માન, બડાઈ પુષ્ટી હોંગી વૈસે કરેંગે. આહાહા ! ઉનકો મોક્ષમાર્ગકા ઉપદેશ નહીં લગતા, વિપરીતકો કિસ ચીજ કા ઉપદેશ ? ઈસ પ્રકાર જાનના ચાહિએ.

જુઓ, અર્થકારે પંડિતજીએ. અષ્ટપાહુડમાં (શ્રોતા:- આજ્ઞાસે કામ ચલ જાએ તો પરીક્ષા કયું કરના ?) આજ્ઞાસે તદ્દન આજ્ઞાસે (કામ એમ) નહિ. તદ્દન આજ્ઞાસે નહિ અંદર પરીક્ષક હો, વો મુખ્યતા હોની ચાહિએ, નહીં તો એકલા વચનસે માનના તો દૂસરા બતાએગા તો ભ્રષ્ટ હો જાએગા. આમાં લિયા હૈ મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશકમાં ટોડરમલજીએ એકલા વચનસે માને પણ અંદર મુખ્ય પરીક્ષા હોની ચાહીએ કે ઓહો, આત્માનો સ્વભાવ તો જ્ઞાન ઉસકા અર્થ એ સર્વજ સ્વભાવ હૈ, ઐસે તો પરીક્ષા કરની. આહાહા ! અને સર્વજ સ્વભાવી હૈ, તો જિસકે મતમેં સર્વજપણા પ્રગટ હુઆ હો ઉસકા કહા પંથ યે પંથ હૈ, જિસકે મતમેં સર્વજ નહીં યે પંથ ચલાવે યે પંથ નહીં. સમજમેં આયા ? આહાહા ! અહીંયા કહેતે હૈ શ્રુત કેવળી એ વ્યવહાર હૈ હવે બે પક્ષ લઈને વાત કરશે પછી. વિશેષ.

પ્રમાણવચન ગુરુદેવ.